

----- Advies E-mailarchivering -----

1. Algemeen:

Dit is het integrale privacy advies, conform de PAR-procedure, betreffende het voorstel E-mailarchivering.

Dit advies is gebaseerd op de PIA E-mailarchivering (versie 0.85), de ontvangen commentaren van de FG's (bijlage) en het advies van Brinkhof advocaten (bijlage).

2. Voorstel E-mailarchivering:

Er is momenteel veel onduidelijkheid over de procedures rondom het gebruik van e-mail voor informatieverzoeken. De grote hoeveelheden e-mail die de gemiddelde Rijksmedewerker verstuurt en ontvangt maakt het daarnaast bijzonder complex en tijdrovend om de bestaande procedures te volgen, met als risico dat niet kan worden voldaan aan de vereisten vanuit de Archiefwet en de Wob.

Het programma Rijk aan Informatie (RAI) heeft in samenwerking met BZK en OCW een nieuwe werkwijze ontwikkeld voor het beschikbaar stellen van informatie uit e-mails. Deze werkwijze maakt het mogelijk om wel te voldoen aan de vereisten van de Archiefwet en de Wob.

In de voorgestelde nieuwe werkwijze worden e-mails voor een bepaalde periode opgeslagen en daarna vernietigd. De e-mails bevatten persoonsgegevens. Aangezien dit gaat om een grootschalige verwerking en niet kan worden uitgesloten dat de mails bijzondere persoonsgegevens bevatten is een PIA noodzakelijk.

3. Beoordeling:

- **Rechtmatigheid:**

Er is voldoende rechtsgrond voor deze verwerking en er wordt voldaan aan de vereisten vanuit doelbinding.

Bij de beoordeling van de rechtmatigheid is er discussie of de mogelijke alternatieven wel voldoende zijn onderzocht. Niet alle FG's zijn hiervan overtuigd. Hierbij is de vraag of meer privacy vriendelijke alternatieven (zoals machine learning/autoclassificatie) niet de voorkeur verdienen. Uitgaande van de input van het projectteam is mijn conclusie dat deze alternatieven vanuit privacy standpunt de voorkeur verdienen maar op dit moment en ook de komende 5 jaar nog niet mogelijk zijn. De voorgestelde werkwijze voldoet volgens mij daarom aan de rechtmatigheidseisen.

Bij de verantwoording (punt 5) wordt deze beoordeling nader toegelicht.

- **Risico's voor betrokkene:**

Het onrechtmatig delen van de e-mails kan leiden tot een privacy risico voor de medewerkers; hierbij wordt gedacht aan reputatieschade en/of inbreuk op de persoonlijke levenssfeer.

- **Maatregelen:**

Dit risico wordt als "klein" beoordeeld met als voorwaarde dat onderstaande maatregelen zijn doorgevoerd.

4. *Verplicht uit te voeren maatregelen:*

- Informatieplicht:
 - Opstellen privacyverklaring waarin duidelijk is verwoord hoe met de e-mailgegevens wordt omgegaan en hoe hij gebruik kan maken van zijn rechten. Deze privacyverklaring moet algemeen toegankelijk zijn voor de medewerker (bv. Rijksportaal)
 - Awareness; medewerker informeren over de mogelijke privacy risico's en aangeven welke maatregelen hij kan nemen (bv. geen privémails vanuit werkaccounts versturen, geen bijzondere persoonsgegevens in e-mails). Deze awareness campagnes moeten een continu karakter hebben.
- Bijzondere persoonsgegevens:
 - Extra aandacht voor groepen die bijzondere en gevoelige persoonsgegevens verwerken (bedrijfsartsen, integriteit coördinatoren, vertrouwenspersonen, OR-leden, leidinggevende, HRM-medewerkers); duidelijk informeren dat zij de e-mails, die niet relevant zijn voor de verantwoordingsplicht, binnen 10 weken moeten verwijderen.
- Beveiliging:
 - De toegang tot de gegevens moet alleen mogelijk zijn voor de medewerkers die hiervoor, uitgaande van de eisen vanuit de Archiefwet en de Wob, een taak hebben. Gezien de mogelijke gevoeligheid van de gegevens moeten er extra eisen gesteld worden aan de medewerkers. Tevens dient er een lijst te zijn van medewerkers die toegang hebben tot de gegevens.
- Faciliteren medewerker bij verwijderen gegevens:
 - De medewerker moet worden ondersteund bij het verwijderen van zijn gegevens. Hiertoe moeten hulpmiddelen ter beschikking worden gesteld (bv. een waarschuwingfunctie in het e-mailprogramma zelf, waarbij de e-mailberichten worden gemarkeerd die op korte termijn gaan worden gearchiveerd, tenzij actie wordt ondernomen.)
- Periodieke toetsing op meer privacy vriendelijke alternatieven
 - Nieuwe ontwikkelingen, zoals machine learning en auto-classificatie, zijn in de toekomst goed toe te passen binnen de werkwijze van e-mailarchivering. Periodiek (eerste toetsing over 3 jaar) moet worden onderzocht of deze privacy vriendelijke toepassingen implementeerbaar zijn.

Een algemene maatregel betreft de PAR-procedure; dit houdt in dat een privacy advies al in een zo vroeg mogelijk stadium moet worden gevraagd aan de PAR/FG's. In dit geval had het privacy advies al moeten worden gevraagd bij de vaststelling van de oplossingsrichting i.p.v. te wachten totdat de oplossingsrichting is uitgewerkt.

5. Verantwoording

Aangezien dit een rijksbrede werkwijze is, is de PAR-procedure van toepassing. De PIA is afgestemd met de departementale FG's. De concept PIA is hiertoe in eerste instantie gepresenteerd en besproken in een overleg met de FG's. N.a.v. deze bespreking is de PIA aangepast en door de PAR ter review aangeboden aan de FG's. De FG's van SZW, EZK, VWS en I&W hebben hierop gereageerd (zie bijlage). Ter onderbouwing van de PIA is door het project nog een extra advies gevraagd aan advocaten Brinkhof (zie bijlage). Uitgaande van de PIA, reacties FG's en advies Brinkhof is door de PAR, in afstemming met CZW, dit advies opgesteld.

Dit advies is afgestemd met de FG's. Dit advies is besproken in het RPFPG-overleg (in het RPFPG-overleg zitten alle FG's van de Rijksoverheid m.u.v. BZK en J&V). Zoals bij de beoordeling (punt 3) is aangegeven zijn niet alle FG's ervan overtuigd dat de alternatieven voldoende zijn onderzocht. Er werd hierbij geopperd dat er meer privacy vriendelijke alternatieven zijn. Deze alternatieven zijn, volgens het projectteam, wel degelijk onderzocht maar zijn op dit moment nog niet implementeerbaar. In een eerder stadium is door het CIO Beraad en de stuurgroep RAI besloten om de huidige oplossing verder uit te werken. Deze oplossingsrichting is toen niet aan alle FG's voorgelegd. Om privacy goed in te kunnen bedden in het proces is het van belang om in een zo vroeg mogelijk stadium rekening te houden met de privacyaspecten en had ook al een privacy advies moeten worden gevraagd bij de vaststelling van de oplossingsrichting. Op deze manier had ook voorkomen kunnen worden dat er nu weer discussie ontstaat over de oplossingsrichting. Het advies is dan ook om in het vervolg in het eerste stadium van het ontwerpproces een privacy advies te vragen.

Wetende dat het implementeren van deze werkwijze een hoge prioriteit heeft, de alternatieven wel degelijk zijn onderzocht (maar onvoldoende zijn afgestemd), zoveel mogelijk de input van de FG's heb meegenomen en dat er een positief extern advies ligt ben ik tot bovenstaande conclusie gekomen.

Bailage:

- A. Reacties & antwoorden FG's
- B. Advies Brinkhof advocaten